

Kommun

Stockholms kommun
forskoleforvaltningen@edu.stockholm.se

Beslut

Datum 2026-03-11

Dnr 2025:10854

Sida 1 (6)

Ärendet

Tematisk tillsyn i Stockholms kommun av kommunens tillsynsansvar över annan pedagogisk verksamhet.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tematisk tillsyn i Stockholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om Stockholms kommun utövar tillsyn över pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har godkänt samt tillsyn över att den enskilda huvudmannen fortlöpande uppfyller kraven vad gäller insikt och lämplighet.

I tillsynen har Skolinspektionen också kontrollerat om Stockholms kommun utövar tillsyn över huvudmän som kommunen har godkänt för att bedriva fritidshem, och som enligt 14 kap. 7 § skollagen erbjuder öppen fritidsverksamhet, avseende att huvudmannen fortlöpande uppfyller kraven vad gäller insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med tjänstemän och chef på förvaltningen som har ansvar för tillsynen av pedagogisk omsorg och fritidshem samt representanter från beslutande nämnd den 5 februari 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat beslut med ingripande efter genomförd tillsyn av huvudman för pedagogisk omsorg, skriftliga rutiner och checklistor vid tillsyn av pedagogisk omsorg och öppen fritidsverksamhet. Stockholms kommun har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Under ärendets handläggning har Stockholms kommun den 25 februari 2026 inkommit med kompletterande information.

Motivering av beslutet

Pedagogisk omsorg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Verksamhetstillsyn

I intervjuer med tjänstemän och ansvarig chef på förvaltningen samt representanter för beslutande nämnd, och av inkommen dokumentation, framkommer att Stockholms kommun genomför tillsyn av pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har godkänt. Av intervjuerna och av inkommen information framgår det att det finns 70 verksamheter inom pedagogisk omsorg i kommunen, varav 67 bedrivs som enskild näringsverksamhet och tre som aktiebolag. Kommunen genomförde under 2023–2024 tillsyn av samtliga verksamheter. De intervjuade uppger att detta gjordes efter att det uppmärksammats att vissa verksamheter inte hade haft tillsyn sedan 2012 och andra inte sedan 2018. Vid intervjuerna uppges att tillsynen tidigare har genomförts med ett intervall om fem år. Det framkommer vidare att kommunen under 2024–2025 har förändrat urvalsprocessen och gått över till ett mer riskbaserat arbetssätt. De intervjuade uppger att förvaltningen använder sig av ett system där risknivån kan höjas om det finns indikatorer på exempelvis ekonomisk misskötsamhet eller andra brister hos huvudmannen eller verksamheten. Förvaltningen delar in risken i tre nivåer; grön, gul och röd, där identifierade riskfaktorer sammanvägs till ett index som ligger till grund för bedömningen av risk och för med vilket intervall tillsyn ska genomföras. Det framkommer vidare att tillsyn även kan initieras utifrån inkomna signaler, och att sådana signaler kan påverka riskindex. Oavsett risk, uppger de intervjuade, kommer det att inte gå mer än fem år mellan tillsynerna, men verksamheter med högre risk kommer att få tillsyn oftare.

Tjänstemännen uppger att tillsynen föregås av att huvudmännen lämnar in olika uppgifter om verksamheten. De uppgifter som bland annat begärs in från huvudmannen är exempel på hur verksamheten planeras och bedrivs i praktiken samt dokumentation av uppföljning och utvärdering. Därutöver begärs beskrivningar av huvudmannens rutiner och arbetssätt för barn i behov av särskilt stöd. Vidare begär kommunen, till exempel, in uppgifter om hur huvudmannen samverkar med mottagande skolor inför övergången till förskoleklass och dokumentation från genomförd barnsäkerhetsrond. Tillsynen genomförs genom besök i verksamheten. Vid besöken intervjuar kommunens tjänstemän huvudmannen, gör observationer och tar del av verksamhetens dokumentation, hur verksamheten organiseras, hur miljön är utformad och hur arbetet bedrivs i praktiken.

I inkommen dokumentation samt i intervjuer framkommer att det finns ett bedömningsstöd som används vid tillsyn av pedagogisk omsorg. Tjänstemännen uppger att tjänstemännen bedömer verksamheten gemensamt och att jurist deltar i arbetet och kontrollerar besluten. Beslut om återkallelser, tillfälligt verksamhetsförbud och godkännande av ny verksamhet fattas av ansvarig nämnd. Övriga tillsynsbeslut fattas av förvaltningens tjänstemän på delegation av nämnden i enlighet med kommunens delegationsordning.

Ägar- och ledningsprövning

I intervjuer med tjänstemän och ansvarig chef på förvaltningen samt i inkommen dokumentation framkommer att kommunen prövar om godkända huvudmän inom pedagogisk omsorg fortlöpande uppfyller kraven på insikt och lämplighet.

Tjänstemännen uppger att de, i samband med tillsyn och vid förändringar i ägar- och ledningskretsen, inhämtar uppgifter om huvudmannens ägar- och ledningskrets. De intervjuade uppger att huvudmännen över tid har blivit bättre på att anmäla förändringar. Inom ramen för tillsynen uppmärksammar kommunen om en huvudman inte har levt upp till anmälningsskravet. Det framkommer vidare att kommunen vid tillsynen kontrollerar att huvudmannen har kontrollerat registerutdrag för anställda i verksamheten samt att kommunen kontrollerar registerutdrag för personer som är 15 år eller äldre och folkbokförda på den adress där pedagogisk omsorg bedrivs.

Kommunen använder särskilda analysunderlag i arbetet med ägar- och ledningsprövning. Underlagen omfattar till exempel uppgifter om huvudmannens bakgrund, eventuella tidigare engagemang i bolag eller föreningar, ekonomiska uppgifter samt andra omständigheter som kan påverka bedömningen av insikt och lämplighet som skulder, betalningsanmärkningar och tidigare konkurser. I arbetet inhämtar kommunen uppgifter från andra myndigheter, såsom Skatteverket, Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten samt tar kreditupplysningar. Tjänstemännen uppger att kommunen i sin prövning beaktar om huvudmannen är lämplig samt har tillräcklig kunskap om det regelverk som gäller för verksamheten. I många beslut som kommunen har fattat har brister uppmärksammats avseende huvudmannens insikt i ekonomiska skyldigheter, exempelvis i fråga om bokföring och upprättande av årsbokslut. Av besluten framgår att kommunen i vissa fall har lämnat råd och vägledning och i andra fall beslutat om åtgärder beroende på bristens karaktär. Det framkommer vidare att kommunen, om förutsättningarna för godkännande inte längre är uppfyllda, kan initiera återkallelse av godkännandet. De intervjuade från nämnden uppger att under den senaste

tillsynsperioden har de fattat beslut om återkallelse i vissa ärenden efter förslag från förvaltningen.

Rättslig reglering

Enligt skollagen har en kommun tillsyn (verksamhetstillsyn) över pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har godkänt (26 kap. 4 § punkt 2 skollagen).

Av skollagen framgår vidare att kommunen har tillsyn över att enskilda som godkänts av kommunen fortlöpande uppfyller vissa krav (25 kap. 10, 10 a §§ och 26 kap. 4 § punkt 3 skollagen).

Kraven på enskilda som bedriver pedagogisk omsorg innebär att huvudmannen fortlöpande ska ha insikt i och följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt vara lämplig. Om verksamheten bedrivs där någon är folkbokförd kan huvudmannen inte anses lämplig utan att en registerkontroll har gjorts (25. kap. 10 § skollagen). En sådan registerkontroll innebär att en person som är 15 år eller äldre och är folkbokförd där pedagogisk omsorg ska bedrivas på begäran av kommunen ska visa upp ett utdrag ur belastningsregistret (25 kap. 2 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Enskilda huvudmän som godkänts för fritidshem och som erbjuder öppen fritidsverksamhet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Ägar- och ledningsprövning

I intervjun med tjänstemän och ansvarig chef på förvaltningen samt av inkommen dokumentation framkommer det att det finns en huvudman som är godkänd som huvudman för fritidshem och som erbjuder öppen fritidsverksamhet. Av den komplettering som kommunen har inkommit med den 25 februari 2026 framkommer vidare att en ägar- och ledningsprövning genomfördes av denna huvudman 2022.

Av utredningen framgår att kommunen har etablerade rutiner och ett arbetssätt för att genomföra ägar- och ledningsprövning av huvudmän som godkänts för fritidshem och som bedriver öppen fritidsverksamhet. Kommunen bedömer, inom ramen för prövningen, om personer i ägar- och ledningskretsen har insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten och

i övrigt bedöms lämpliga att bedriva verksamheten, enligt vad som beskrivits ovan för pedagogisk omsorg.

För dessa huvudmän omfattar prövningen även en bedömning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar. Av det material som kommunen har inkommit med, samt av intervjuer med tjänstemännen, framkommer att ekonomiska handlingar begärs in anpassade efter associationsform. Underlagen omfattar exempelvis registreringsbevis, årsredovisningar och revisionsberättelser för de senaste räkenskapsåren, resultat- och balansrapporter om senaste årsredovisning är äldre än sex månader, utdrag från skattekonto samt ekonomisk utfallstabell. Av underlaget framkommer att kommunen bland annat genomför en flerårsjämförelse av resultat- och balansposter.

Av den ingivna dokumentationen framkommer även att kommunen har en särskild rutin för prövning av demokrativillkoret. Det framkommer att detta prövas genom sökningar av personer i ägar- och ledningskretsen i öppna källor, däribland sökmotorer och sociala medier. I analysunderlaget prövas bland annat om det finns kopplingar till våldsbejakande extremism, antidemokratisk verksamhet eller andra förhållanden som kan påverka bedömningen av huvudmannens lämplighet.

Rättslig reglering

Av 26 kap 4 § punkt 3 framgår att kommunen har tillsyn över att enskilda som godkänts av kommunen fortlöpande uppfyller vissa krav. Kraven för enskilda som kommunen godkänt för att bedriva fritidshem innebär att huvudmannen fortlöpande ska ha insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person innebär det såväl de fysiska personerna som ingår i ägar- och ledningskretsen som den juridiska personen (2 kap. 5 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att en sökande inte ska anses som lämplig om det finns en risk för att barn eller elever i den verksamhet som ansökan avser kommer att utsättas för våld, tvång eller hot, diskriminering eller kränkande behandling, eller påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket (2 kap. 5 b § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Alm

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Alm

X Ola Cederblad

Föredragande
Signerat av: Ola Cederblad

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Ola Rydkvist medverkat.